

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2022 р.

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (ПЛЕНЕР)

для здобувачів вищої освіти зі спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 0477/22

Жил (прізвище, ініціал)

Київ – 2022

Розробник: Стрельцова Світлана Вікторівна, старший викладач Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка.

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № __ від «__» _____ 2022 р.

Секретар Ольга КОНОВАЛОВА

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 2 від «17» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«__» _____ 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Ольга КОНОВАЛОВА

Робочу програму перевірено
«__» _____ 2022 р.

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної практики (пленер)

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання	
	Денна	Заочна
Навчальна практика (пленер)		
Вид практики	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90	-
Курс	2	-
Семестр	3	-
Кількість змістовних компонентів:	1	-
Обсяг кредитів	3	-
Тривалість (у тижнях)	2	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. База практики

1. Інститут мистецтв;
2. Парки та сквери м. Києва;
3. Національний історико-архітектурний музей «Київська фортеця»;
4. Національний заповідник «Софія Київська»;
5. Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник.

3. Мета та завдання практики

Мета практики – набуття теоретичних знань та розвиток практичних навичок з дисциплін блоку формування фахових компетенцій, стимулювати творчу активність та ініціативу студентів.

Завдання практики:

- ознайомити з методами та прийомами олійного живопису;
- навчити студентів практичним навичкам роботи на відкритому просторі, передачі світло-повітряного середовища;
- розвиток просторової орієнтації, цілісного сприйняття природи з урахуванням загального тонового і колірного стану.
- сприяти формуванню навичок художнього відбору, вміння з різноманіття вибирати найголовніше, композиційно мислити;
- підготувати студентів до самостійної роботи, вміння самому ставити цілі і завдання і реалізовувати їх.

У результаті проходження практики відповідно до освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» формуються загальні та фахові компетентності:

- ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
- ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
- ЗК 13. Здатність працювати в міжнародному контексті.

- СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища
- СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей
- СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності

4. Результати проходження практики

У результаті проходження практики студент має:

- вміти працювати на відкритому просторі, виконувати закінчені плернерні роботи в техніці олійного живопису;
- знати методи ведення роботи в процесі написання художнього твору;
- пізнати техніку й технологію роботи олійними фарбами;
- знати історію становлення і розвитку плернерного мистецтва.

виконати:

- визнану програмою кількість живописних короткотривалих та довготривалих етюдів у техніці олійного живопису;

Результати навчання:

- РН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу
- РН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- РН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.
- РН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.
- РН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

5. Структура навчальної практики (плернер)

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Художня діяльність практиканта в техніці олійного живопису	
1. Установча конференція	2
2. Натюрморт з квітами в пейзажі (сонячне освітлення)	18
3. Натюрморт з фруктами та овочами (вид зверху)	18
4. Етюди пейзажів на передачу стану природи (2 шт.)	12
5. Етюди пейзажів з елементами архітектури (2 шт.)	12
6. Графічні замальовки архітектури, замальовки пейзажів зі стафажем	26

(10 шт)	
7. Звітна конференція у форму перегляду	2
Разом	90
Усього	90

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації і проведення практики

1. Установча конференція (2 год.) Узгодження організаційних аспектів проведення пленерної практики. Ознайомлення з вимогами, програмою практики, особливостями техніки безпеки під час поза аудиторної роботи, з вимогами до практиканта та задачами, які мають бути вирішені під час проходження практики. Перелік завдань для виконання практики.

2. Натюрморт з квітами в пейзажі (сонячне освітлення) (18 год)
Роботи виконуються олійними фарбами на полотні або картоні формату 50 x 60 см. Завданням студентів є живописне зображення квітів на пленері при сонячному освітленні. Робота на свіжому повітрі проковує студентів до формування вмінь передавати настрій зображуваного натюрморту, світлотінь, колір.

Послідовність виконання:

- 1) композиційне розміщення зображення всієї групи та окремих предметів на площині полотна;
- 2) лінійно-конструктивне вирішення форми з урахуванням їх пропорцій, руху і просторового розташування;
- 3) визначення колірної рішення; передача загальних великих тонових і колірних відносин, пропорційних натурі;
- 4) моделювання об'ємної форми предметів, виявлення градацій світлотіні й їх живописна проробка з урахуванням повітряної перспективи;
- 5) узагальнюючий етап роботи; виявлення головного й другорядного в колірній гармонії роботи; підпорядкування всіх частин зображення цілому.

3. Натюрморт з фруктами та овочами (вид зверху) (1 шт.) (18 год.)
Роботи виконуються олійними фарбами на полотні або картоні формату 50 x 60 см.

Натюрморт розміщується на траві в тіньовій частини пейзажу. Студентам варто відразу починати малювати пензлем на полотні, намітивши загальні пропорції. Починати опрацювання з основних кольорових мас.

До особливостей освітлення в тіні слід віднести чітко виражену споріднену холодність предметів. Разом з тим, уважно придивившись, ми відзначимо, що ці ділянки зображення позбавлені однорідності холодного забарвлення: в них неодмінно простежуються теплі рефлексії від навколишніх предметів. Розбір таких співвідношень притаманні лише живопису на повітрі. Легкість та прозорість становлять одне з головних завдань живопису на пленері.

4. Етюди пейзажів на передачу стану природи (2 шт.) (12 год.)

Роботи виконуються олійними фарбами на полотні або картоні формату 30 x 40 см. Етапи виконання етюду в умовах пленеру:

1. Композиція етюду: вибір мотиву, теми та сюжету; вибір точки зору; образне узагальнення природи засобами живопису; вибір формату зображення.

2. Підготовчий малюнок: визначення пропорцій, руху та характеру просторових планів; типізація основних форм; детальне опрацювання композиційного центру;

3. Узагальнене живописно-пластичне зображення (ліпка форми кольором): передача загальних великих тонових та колірних відношень, пропорційних природі; узагальнене моделювання об'ємної форми, виявлення градацій світлотіні та їх ретельне живописне опрацювання з урахуванням повітряної перспективи;

4. Завершення етюду: остаточне виявлення головного та другорядного в колірному строю етюду; підпорядкування всіх частин зображення цілому, посилення чи послаблення деталей по колірному відтінку, світлості та насиченості.

5. Етюди пейзажів з елементами архітектури (2 шт.) (12 год.)

Роботи виконуються олійними фарбами на полотні або картоні формату 30 x 40 см. Етапи виконання етюду в умовах пленеру:

1. Композиція етюду: вибір мотиву, теми та сюжету; вибір точки зору; опрацювання, рисунок елементів архітектури.

2. Підготовчий малюнок: визначення пропорцій, руху та характеру архітектурних планів; виявлення основних форм;

3. Узагальнене зображення пейзажу (ліпка форми кольором): передача загальних великих тонових та колірних відношень, пропорційних природі; узагальнене моделювання архітектурної форми, виявлення градацій світлотіні та їх опрацювання з урахуванням повітряної перспективи;

4. Завершення етюду: остаточне виявлення головного та другорядного в етюді; підпорядкування всіх частин зображення цілому, посилення чи послаблення деталей в кольорі та насиченості.

7. Завдання для самостійної роботи. Графічні замальовки архітектури (5 шт.), замальовки пейзажів зі стафажем (5 шт.) (26 год)

Роботи виконуються графічними матеріалами на аркуші формату А4. Етапи виконання начерків в умовах пленеру: вибір мотиву, теми та сюжету; композиція начерку; вибір точки зору; опрацювання, рисунок архітектурних споруд в пейзажі. Зображення загальних тональних станів пейзажу в різних погодних умовах графічними матеріалами. Виконання начерків постатей людей м'якими матеріалами з метою вивчення пропорцій людського тіла,

отримання навичок передачі руху, засвоєння основ ритму, законів композиції при розташуванні постаті людини в просторі.

7. Звітна конференція у формі перегляду (2 год.) Навчальна практика завершується підсумковим переглядом, обговоренням і оцінкою практичних робіт, виконаних за програмою курсу, відбором кращих робіт для методичного фонду та звітної виставки.

6.2. Обов'язки студентів під час проходження практики

Студенти зобов'язані:

- Під час установчої конференції (до початку практики) ознайомитися із програмою та змістом навчальної практики (пленер), умовами її проведення, вимогами до звітності та оцінювання її результатів;
- Своєчасно приходити на базу практики та працювати над завданнями;
- У повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики;
- Нести відповідальність за виконану роботу;
- Представити виконані роботи на перегляді;
- Кращі роботи відібрані викладачами залишити для збагачення методичного фонду.

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України та іншими законодавчими актами, що встановлюють соціально-трудові відносини, і складає для студентів віком від 18 років і старше не більше 40 годин на тиждень.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від бази практики

До обов'язків викладача-керівника від Університету входить:

- Ознайомлення студентів з програмою практики, метою, завданнями, критеріями оцінювання, системою та формами звітності;
- Надавати загальні рекомендації та індивідуальні консультації до виконання кожного з поставлених завдань студентами;
- Відбір кращих робіт для організації виставки та для поповнення методичного фонду.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Види діяльності	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
			За одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1	Натюрморт з квітами в пейзажі	Готова робота на перегляді	15	1	15
2	Натюрморт з фруктами та овочами, вид зверху	Готова робота на перегляді	15	1	15
3	Етюди пейзажів на передачу стану природи	Готова робота на перегляді	10	2	20
4	Етюди пейзажів з елементами архітектури	Готова робота на перегляді	10	2	20
5	Графічні замальовки архітектури, замальовки пейзажів зі стафажем	Готова робота на перегляді	3	10	30
Максимальна кількість балів					100
Підсумковий рейтинговий бал					100

У першому та другому завданні (*Натюрморт з квітами в пейзажі, Натюрморт з фруктами та овочами, вид зверху*), оцінюватиметься за критеріями: 1) композиція в заданому форматі – 5 б.; 2) передача пропорцій та ракурсу, збереження силуетів квітів, об'єму – 5 б.; 3) кольорове та тоне вирішення з урахуванням тепло-холодності – 5 б.

У третьому та четвертому завданні (*Етюди пейзажів на передачу стану природи, Етюди пейзажів з елементами архітектури*) (макс. 10 б.) робота оцінюватиметься за критеріями: 1) композиційне вирішення в заданому форматі – 5 б.; 2) кольорове та тональне вирішення з урахуванням тепло-холодності на пленері – 10 б.

кожен етюд (макс. 15 б.) оцінюватиметься за критеріями: 1) композиційне вирішення в заданому форматі – 5 б.; 2) кольорове та тональне вирішення з урахуванням тепло-холодності на пленері – 10 б.

П'яте завдання (самостійна робота) (*Графічні замальовки архітектури, замальовки пейзажів зі стафажем*) оцінюватиметься за критеріями: 1) композиція в заданому форматі – 1 б.; 2) передача пропорцій та ракурсу, збереження силуетів, форм, площин – 1 б.; 3) тональне вирішення з урахуванням повітряної перспективи – 1 б.

7.2. Перелік звітної документації

До звітної документації входять:

Виконані живописні роботи (всього 6) графічні замальовки (всього 10) їх демонстрація на загальному перегляді.

Робота студента оцінюватиметься за такими параметрами:

- кількість завдань виконана в повному обсязі;
- рівень виконання завдань;
- якість відвідування та ставлення студента до практики;
- своєчасне звітування за виконану роботу.

7.3. Вимоги до звіту про практику

Студент має виконати якісно та в повному обсязі всі роботи визначені програмою навчальної практики (пленеру).

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль виконання завдань практики здійснюється після її завершення у формі звітної конференції. Оцінка за практику виставляється за наявності звітної документації з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта, вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку студента за підписом керівника.

Критерії оцінювання	Оцінка
Ставиться за: відмінну підготовку та виконання усіх завдань практики у повному обсязі та на високому рівні; продемонстровану ініціативність та відповідальне ставлення до практики загалом.	Відмінно
Ставиться якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять незначні помилки при написанні олійним живописом; в цілому роботи виглядають добре, але не досконало.	Дуже добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані у повному обсязі, але містять помилки (не досконало передана тепло-холодність на пленері; володіння технікою та прийомами олійного живопису на середньому рівні); продемонстрував активність і старанність у процесі виконання завдань практики.	Добре
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання допускалися помилки; студент в цілому виявив: посередній рівень знань, умінь, навичок із певною кількістю недоліків; студент не взмозі самостійно проаналізувати та виправити допущені ним помилки в процесі виконання роботи; ставлення студента до виконання завдань практики не завжди відповідальне.	Задовільно
Ставиться, якщо: завдання практики виконані в неповному обсязі, у процесі їх виконання виявлено чимало помилок; студент виявив: мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок; студент не взмозі самостійно виправити помилки на які було вказано викладачем; пропускались заняття без поважної причини; ставлення студента до виконання завдань практики не відповідальне.	Достатньо
Ставиться, якщо: студент виявив незадовільний рівень знань, умінь; завдання практики були виконані не в повному обсязі, при цьому допущено значну кількість помилок і неточностей; студент не виявив старанності у процесі виконання завдань практики; пропускались заняття без поважної причини; ставлення студента до виконання завдань практики вирізняється безвідповідальністю.	Незадовільно з можливістю повторного складання

Ставиться, якщо: завдання навчальної практики не виконані; пропускалися заняття без поважної причини.	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу
---	--

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

8. Рекомендовані джерела

1. Жердзицький В. Особливості художнього сприйняття живопису. – Х.: ХДАДМ, 2008. – 168 с.
2. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамати : навчальний посібник / М. А. Кириченко, І. М. Кириченко. - 2-е видання перероблене та доповнене. - Київ : Вища школа, 2002. - 190 с. : іл. – ISBN 966-642-055-4 (Наявний в бібліотеці Шамо 18/2, 69 примірників)
3. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посіб. / Уклад. Е.В. Белкіна, О.І. Конопко. – К. : Київський ун-т імені Бориса Грінченка. 2010. - 92 с. (Наявний в бібліотеці Університету в 15-ти примірниках).
4. Чепіль Л. П. Навчальний натюрморт: підготовка рисунка під акварельний живопис [Текст] / Л. П. Чепіль, Г. М. Запорожець // Мистецтво та освіта. - Київ : Педагогічна думка, 2018. - № 1. - С. 45-51 (Наявний в бібліотеці Фахового коледжу «Універсум» 1 примірник)